

15.10.2025

StV@eduskunta.fi

Viite: HE 117/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt HUS-yhtymältä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta.

HUS-yhtymä kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja antaa seuraavan lausunnon.

Käyttämättä ja peruuttamatta jääneiden palveluiden enimmäismaksun korottaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 3 §:n esitetään muutosta siten, että enimmäismaksua, joka voitaisiin periä tietyistä sosiaali- ja terveydenhuollon käyttämättä ja peruuttamatta jääneistä palveluista, korotettaisiin. Nykyinen asiakkaalta perittävä enimmäismaksu on 56,70 euroa, jota esitetään korotettavaksi 73,70 euroon. Pykälän 3 sanamuotoon ei esitetä muutoksia. Maksun saa periä muun muassa siinä tapauksessa, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana. Tämä mahdollistaa edelleen sen, että maksu voidaan jättää perimättä kohtuuttomissa tilanteissa.

HUS-yhtymä kannattaa esitettyä enimmäismaksun korottamista. HUS-yhtymässä laskutettiin käyttämättä ja peruuttamatta jääneiden palveluiden maksuja vuonna 2024 yhteensä 17 707 kpl ja niistä saatiin tuottoja yhteensä reilu miljoona euroa (1 018 672,20€). Nykyinen maksu peruuttamatta jääneestä käynnistä ei kata käynnin kustannuksia HUS-yhtymässä. Esitetty korotus yhdistettynä lakiin jäävään mahdollisuuteen perimättä jättämisestä voidaan näkemyksemme mukaan pitää kokonaisuutena perusteltuna.

Hallituksen esityksessä todetaan, että esitys tulisi voimaan 1.1.2026 ja että ehdotetun asiakasmaksulain muutoksen arvioidaan lisäävän hyvinvointialueiden asiakasmaksutuloja yhteensä 1,5 miljoonaa euroa vuodesta 2026 lukien. Tämä huomioitaisiin täysimääräisesti hyvinvointialueiden valtionrahoituksessa vähennyksenä vuodesta 2026 lähtien. On hyvä huomioda, että Uudenmaan erillisratkaisussa hyvinvointialueiden rahoituslain mukainen valtion rahoitus on järjestämisvastuusta poikkeavalla tavalla kanavoitu ensin Uudenmaan viidelle alueelle (Helsingin kaupunki, Länsi-Uudenmaan HVA, Vantaa-Keravan HVA, Itä-Uudenmaan HVA sekä Keski-Uudenmaan HVA), jotka allokoivat osan saamastaan

15.10.2025

rahoituksesta HUS-yhtymälle kiinteän kehyksen muodossa. HUS-yhtymä ei siis suoraan saa rahoitusta valtiolta.

HUS-yhtymä on tuonut aiemmissa asiakasmaksuja koskevissa lausunnoissa esille, että asiakasmaksumuutosten ei tulisi vaikuttaa hyvinvointialueiden yleiskatteiseen rahoitukseen ennakoivasti (mm. VN/23860/2023 ja VN/14348/2024). Asiakasmaksuihin liittyy huomattavia riskejä ja korotusten maksutuottoja nostava vaikutus on näkemyksemme mukaan epävarmaa. Pelkästään asiakasmaksuista aiheutuu luottotappioita HUS-yhtymälle vuosittain noin 5 milj. euroa, joka on noin 6 prosenttia asiakasmaksujen vuosittaisesta kokonaiskertymästä.

Kohteliaimmin,

HUS-yhtymä

Jari Finnälä
talousjohtaja